

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ТЕМА 6:

„КОНЦЕСИЯ НА ПУБЛИЧНА ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ И УСЛУГИ – ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРАВЕН РЕЖИМ, ПРОЦЕДУРИ“

Съдържание

6.1. Концесия – същност	2
6.2. Срок на договора за концесия.....	4
6.3. Правна уредба и страни.....	4
6.4. Изключения от приложното поле на концесията	4
6.5. Общинска политика и общински органи по възлагане на концесии	4
6.6. Органи на национално ниво.....	5
6.7. Основни принципи при възлагането на концесии	7
6.8. Етапи и провеждане на процедура за възлагане на концесия	7
6.8.1. Определяне на стойност на концесията и икономически баланс.....	8
6.8.2. Подготвителен етап	9
6.8.3. Решение за откриване и публикация.....	10
6.8.4. Видове процедури.....	11
6.8.5. Обявление	12
6.8.6. Комисия	13
6.8.7. Предложения	15
6.8.8. Действия на комисията.....	16
6.8.9. Мониторинг, управление и контрол на общинските концесии.....	18

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-
C02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските
служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма
„Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

6.1. Концесия – същност

Концесията е особено право на ползване/експлоатиране на обект и/или услуга. В общините концесиите се прилагат предимно в сферата на строителството.

На концесия може да се отдава ползването и поддръжката на публична инфраструктура – спортни имоти, инженерна инфраструктура – ВиК мрежи, топлоснабдяване, плажни ивици и други подобни.

Концесията се предоставя въз основа на писмен договор за определен - обикновено дълъг период от време.

Чрез концесията се възлага на концесионера задължение да поддържа/ползва и експлоатира обект-общинска собственост или да осигури някаква услуга от обществено значение (напр. Водоснабдяване, топлоснабдяване, поддръжка на летища и гари, развъждане на животни или риба и т.н.).

В замяна на тези свои задължения концесионера има право да събира доход от дейността, която ѝ е била възложена и/или да заплаща концесионни такси.

Страните по договора за концесия извличат взаимна полза – от една страна концесионера има интерес да развива и поддържа в отлично състояние съответния обект, за да извлича по голяма печалба, а общината – спестяват разходи по същата тази поддръжка, получава приходи – в случаите на концесионни такси или осигурява подобрения на съществуваща или остаряла база.

Рисковете са в две посоки - Концесионерът извършва и управлява дейността на собствен риск, т.е. поема риска от евентуални загуби при извършване на дейността.

Общината – загуби от лошо изпълнение на концесионния договор.

Концесията сама по себе си трудно би представлявала общественополезен инструмент за управление на общински публични активи и дейности, в случай че не е съобразена с местните условия и специфичните изисквания на обекта – строителство или услуга.

Например – черноморските общини отдават най-често на концесия плажните ивици – това от една страна разтоварва общината от разходи по тяхната поддръжка, а от друга – носи приходи в общинския бюджет и съдейства за подобряване поддръжването на чистотата и бреговата ивица.

Добра законова възможност е концесионирането най-вече на услуги. Възщност добрата концесия на общинска услуга е винаги смесен тип – тя включва не само предлагането на услуга, но и поддръжка, ремонт и изграждане на съответна инфраструктура.

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Въпреки наличните критики, като добра практика на концесиониране на услуга може да се посочи отдаването на концесия на водоснабдяването на Столична община. Това е класически пример за смесен подход в управлението на общинска услуга. От една страна е създадено публично-частно партньорство, като дружеството Софийска вода е търговско дружество с общинско участие, на което са предоставени концесионни права за управление на услугата – водоснабдяване и канализация в столицата.

Независимо от критиките и трудностите по отношение на намирането на баланса на цената на водата и канализацията, безспорен факт е, че от началото на концесионирането загубите на вода са намалели с над 30% като тенденцията е към плавно и трайно намаление на загубите и на неотчетените количества вода. (източник – годишни консолидирани отчети на Софийска вода АД)

Друг добър пример за концесиониране на услуги е концесията на летище Бургас и Варна на смесеното дружество ФРАПОРТ ТУИНСТАР МЕНИДЖМЪНТ АД. Вече над 15 години дружеството оперира с двете морски аерогари в България, като безспорно е с огромен принос за повишаване на обема на посрещнати пътници и на откриването на все повече линии на различни авиокомпании привлечени от атрактивните цени и добри условия за поемана е обработка на самолети и пътничко поток.

В зависимост от предмета на концесията можем да разграничим няколко вида концесии:

- ✓ за строителство – концесионера частично или цялостно изгражда обекта на концесията срещу правото да експлоатира готовия обект за определен период от време;
- ✓ за услуга – предоставя се управлението на услуга от обществен интерес.
- ✓ за добив – добив на природни богатства, води, инертни материали със собствени средства и на собствен риск. Следва да се отбележи, че с оглед на високия обществен интерес концесиите за добив на подземни богатства и за бутилиране и експлоатация на минерални води има специфичен по-строг режим.
- ✓ смесен тип концесия, която съчетава два или три вида от посочените по горе.

В зависимост от органът даващ концесията – концесиите са държавни, общински или съвместни.

В зависимост от обхвата са познати тъй наречените СЕКТОРНИ концесии, които имат специфичен предмет – пренос на електричество, газ, експлоатация на транспортни системи, проучване и добив на природен газ и нефт.

Съществува особен вид концесия – защитена концесия – която се изпълнява по програми за създаване на защитени работни места на хора с увреждания или хора в

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

неравностойно положение. Концесионер на запазена концесия може да бъде само икономически оператор, при условие че най-малко 70 на сто от неговите работници и служители са хора с увреждания или хора в неравностойно положение.

6.2. Срок на договора за концесия

Концесията може да ми бъде предоставена за срок до 35 години, като е възможно удължаване на срока, но общото удължаване – независимо от причината за удължаването - не може да надхвърля първоначалния срок с повече от 1/3. Тоест – ако първоначалния срок е 12 години - то удължаването на срока не може да надхвърля 4 г.

6.3. Правна уредба и страни

С оглед на спецификата и високия обществен интерес правната рамка на концесиите е изведена в самостоятелен закон – Закон за концесиите.

Страните – с оглед на уеднаквяване на терминологията в рамките на ЕС са възложителя на концесията, който в рамките на договора се нарича КОНЦЕДЕНТ, а получаващия правото - ИКОНОМИЧЕСКИ ОПЕРАТОР - или концесионер. Концесионер може да е юридическо лице, проектно дружество (специално учредено с цел получаване на концесия), публично частно дружество.

6.4. Изключения от приложното поле на концесията

Предвидено е, че не се възлагат концесии при опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за живота и здравето на гражданите, за околната среда, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред, както и в други случаи, определени със закон.

6.5. Общинска политика и общински органи по възлагане на концесии

Политиката за общински концесии се определя от съответния общински съвет, който приема с решение план за действие за общинските концесии.

Общинският съвет:

1. одобрява предварително решенията на кмета на общината за откриване и за прекратяване на процедурите за определяне на концесионер и за изменение или отказ за изменение и за прекратяване на концесионните договори, независимо от вида на концесията;

www.european.eu

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

2. одобрява годишни отчети на кмета на общината относно изпълнението на включените в плана за действие за общинските концесии проекти и на концесионните договори;

3. определя с решение кои местни такси, установени със закон, и цени на услуги се събират и/или постъпват в полза на концесионер на общинска концесия и на съвместна концесия с държавно и общинско участие, както и условията и реда за събиране на тези такси.

Кметът на общината влиза в ролята на концедент и:

1. прави предложения до Координационния съвет относно Националната стратегия за развитие на концесиите;

2. прави предложения до общинския съвет за включването, изключването и промяната на проекти за концесии в плана за действие за общинските концесии;

3. извършва мониторинг и контрол на сключените от него концесионни договори;

4. изготвя и внася за одобрение в общинския съвет годишни отчети относно изпълнението на включените в плана за действие за общинските концесии проекти и на сключените от него концесионни договори;

5. прави предложения до Координационния съвет за приемане на насоки относно проблеми, които са свързани с възлагането на концесиите и с изпълнението или прекратяването на концесионните договори;

6. публикува в плана за действие за общинските концесии.

6.6. Органи на национално ниво

Координационен съвет по концесиите към Министерски съвет, работещ по правилник за организацията и дейността. С правилника се определят условията и редът за привличане на експерти, които да подпомагат работата на съвета, който се състои от: председател - заместник министър-председател, членове:

- ✓ заместник-министри,
- ✓ изпълнителният директор на Агенцията за публичните предприятия и контрол;
- ✓ председателят на Сметната палата;
- ✓ директорът на Агенция за държавен финансов контрол;

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- ✓ директорът на специализираната дирекция от администрацията на Министерски съвет
- ✓ изпълнителният директор на Националното сдружение на общините.

Функции

1. Приема и чрез председателя си предлага на Министерския съвет за одобряване Националната стратегия за развитие на концесиите, плана за действие за държавните концесии, както и изменения и допълнения в тях;
2. координира действията по изпълнение на плана за действие за държавните концесии;
3. обсъжда и дава насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с възлагането на концесиите и с изпълнението или прекратяването на концесионните договори;
4. възлага на Агенцията за публичните предприятия и контрол извършването на извънредни проверки на определени концесионни договори;
5. приема годишен доклад за състоянието на концесиите въз основа на одобрените от Министерския съвет годишни отчети на концедентите и на обобщената информация за концесионните договори, предоставена от Агенцията за публичните предприятия и контрол.

Агенция за публичните предприятия и контрол

Агенцията за публичните предприятия и контрол - извършва независим външен контрол на изпълнението на определени концесионни договори, който включва:

- ✓ планови проверки, които се извършват по одобрен от Министерския съвет план за работа за съответната година, както и извънредни проверки, възложени от Координационния съвет.
- ✓ изготвя ежегоден доклад за резултатите от извършения контрол за всеки концесионен договор. Докладът се връчва на концедента и на министъра на финансите, като в 30-дневен срок от връчването концедентът представя доклада на Координационния съвет с план-график за изпълнение на препоръките.
- ✓ ежегодно изготвя обобщена информация за концесионните договори, върху които на Агенцията за публичните предприятия и контрол е възложено да извършва

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

контрол. Информацията се представя на Координационния съвет с предложение за приемане на насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с изпълнението или прекратяването на концесионните договори.

Общински съвет

В общинския бюджет се решават въпросите за:

1. размера на плащанията по проектите към края на бюджетната година, включително остатъчния размер на задълженията по сключени концесионни договори;
2. общия размер на плащанията от общинския бюджет към концесионери за съответната година по всички сключени концесионни договори;
3. максималния размер на плащанията, който общината може да поеме като задължение по нови проекти за концесии през годината, включени в плана за действие за общинските концесии, съобразно изискванията на закона.

6.7. Основни принципи при възлагането на концесии

1. Възлагането на концесия се извършва при спазване на принципите на публичност, прозрачност, пропорционалност, равнопоставеност и недопускане на дискриминация.
2. Изискванията към икономическите оператори трябва да са съобразени с предмета, стойността, обема на строителството или на услугите, особеностите на обекта на концесията и сложността на концесията
3. Определянето на стойността на концесията не може да има за цел да обоснове прилагане на по-облекчен ред за възлагане или неспазване на горните принципи
4. При отдаването на концесии следва да се имат предвид правилата относно държавните помощи.

Законът предвижда, че принципите на публичност и прозрачност може да бъдат ограничени в случаите, определени със закон, която правна техника не е в съзвучие с прогласените основни принципи, но по една или друга причина – законодателят на този етап е предвидил подобна разпоредба.

6.8. Етапи и провеждане на процедура за възлагане на концесия

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

6.8.1. Определяне на стойност на концесията и икономически баланс.

За всяка концесия за строителство и концесия за услуги се определя стойност на концесията. Стойността на концесията включва общия оборот на концесионера за срока на концесията без данък върху добавената стойност (ДДС), получен като приходи от експлоатацията на строежа или на услугите.

При откриване на процедурите това се нарича ПРОГНОЗНА стойност и тя държи сметка за :

1. приходите от експлоатацията на обекта на концесията и/или на услугите, включени в предмета на концесията;
2. приходите от всяка възможна опция и от всяко удължаване на срока на концесията или от друго изменение на концесионния договор;
3. приходите от такси и глоби, заплащани от ползвателите на строителството или на услугите, освен тези, които е предвидено да се събират за концедента;
4. плащанията или всякакви финансови предимства, предоставени под каквато и да е форма на концесионера от концедента, включително компенсация за изпълнението на задължение във връзка с обществена услуга и субсидии;
5. безвъзмездните средства или всякакви други финансови предимства, предоставени под каквато и да е форма от други лица за изпълнението на концесията;
6. приходите от продажба на активи, които са част от обекта на концесия;
7. всички доставки и услуги, предоставени от концедента на концесионера, когато такива са необходими за изпълнението на строителството или предоставянето на услугите.

Когато строителството или услугите, включени в предмета на концесията, може да се възложат под формата на обособени позиции, в прогнозната стойност на концесията се включва стойността на всички обособени позиции, а общата стойност и размера на европейския праг за големи и малки концесионни процедури се взема предвид за общата стойност на позициите.

Европейският праг по чл. 11, ал. 1 от Закона за концесиите (Обн., ДВ, бр.96 от 1 декември 2017 г., в сила от 1 януари 2018 г.) е в размер на 5 350 000 евро, считано от 01 януари 2020 г.

Прагът е определен с Делегиран Регламент (ЕС) 2019/1827 на комисията от 30 октомври 2019 г. за изменение на Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на праговете за концесии, публикуван в брой L 279/23 от 31 октомври 2019 г. на Официалния вестник на Европейския съюз.

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-С02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Методът за определяне на прогнозната стойност е регламентиран в Наредба за изискванията за определяне на финансово-икономическите елементи на концесията Приета с ПМС № 83 от 22.05.2018 г., обн., ДВ, бр. 44 от 29.05.2018 г., в сила от 29.05.2018 г.

Методът не може да бъде използван за заобикаляне на европейските прагове, а когато в резултат на проведения конкурс стойността премине от под прага над него – процедурата се прекратява, ако е започнала като такава под прага.

Друг важен финансово структуриращ елемент на концесионната процедура и в последствие договор е поддръжка на тъй наречения „икономически баланс на концесията“, който представлява равновесието между ползите за концесионера и концедента при поетите от тях рискове. Този икономически баланс следва да бъде поддържан през целия период на концесията и нарушаването му може да доведе дори до развалянето на концесията.

6.8.2. Подготвителен етап

Възлагането на концесия се инициира служебно от концедента (кмета на общината) или по предложение на възлагащ орган (общинския съвет), на възложител или на икономически оператор.

Предложението за възлагане на концесия съдържа:

- ✓ описание на предмета;
- ✓ описание на обекта на концесията;
- ✓ обосновка и финансово-икономически анализ;
- ✓ инвестиционно предложение, което съдържа прединвестиционно проучване или задание за изработване на инвестиционен проект, идеен или друга фаза на инвестиционен проект, с което определя и прогнозните технически и функционални характеристики и технико-икономически показатели на обекта на концесията. (когато предмета или част от концесионното предложение е строителство).

Концедентът проучва предложението и ако прецени, че е целесъобразно, предприема действия за включването на проекта в съответния план за действие, като инвестиционното предложение може да се използва от концедента при изработване на техническите и функционалните изисквания.

Подготвителният етап завършва със съставяне на обосновка относно законосъобразността и целесъобразността на концесията, проекти на обявление за

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

откриване на процедурата и на документацията за концесията. В обосновката се определят:

1. предмета и обекта на концесията, а когато е приложимо - и на концесионната територия и/или принадлежностите към обекта на концесията;
2. изискванията към предварителните оферти и/или офертите, наричани по-нататък „минимални изисквания към офертите“;
3. прогнозни финансово-икономически елементи на концесията, включително максималния срок на концесията;
4. прогнозни юридически конструкции;
5. възможността за получаване на финансова подкрепа под формата на безвъзмездна финансова помощ за финансиране на разходи по концесията чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Така изготвената обосновка се съгласува с Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерството на околната среда и водите, Министерството на културата, Управляващ орган – ако е предвидено някакъв вид програмно финансиране

В 14-дневен срок от получаване на обосновката ръководителят на съответното ведомство изразява становище по компетентност относно наличие или отсъствие на опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за живота и здравето на гражданите, за околната среда, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред. При наличие на опасност становището съдържа препоръки по законосъобразност за отстраняването на опасността, когато е приложимо. Когато органът не представи становище в определения срок, се приема, че не е налице опасност. При изразено становище за наличие на опасност се прилага изключението за отдаване на концесия, освен когато са изпълнени дадените препоръки.

6.8.3. Решение за откриване и публикация

Решението за откриване на концесия се одобрява от общинския съвет. Ако липсва някоя съгласувателна процедура решение не се издава.

След издаване на решението за откриване на процедурата, определено от концедента длъжностно лице изпраща по електронен път чрез електронни средства обявлението за концесия, съответно обявлението за предварителна информация на Службата за публикации на Европейския съюз за публикуване в „Официален вестник“ на Европейския съюз, а националното обявление - за обнародване в интернет страницата

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

на „Държавен вестник“, а след това се открива партида на процедурата в Националния концесионен регистър и публикува по партидата решението за откриване на процедурата, обявлението за откриване на процедурата, документацията за концесията и обосновката на концесията.

6.8.4. Видове процедури

Процедурите за определяне на концесионер за концесиите над европейския праг са открита процедура, състезателна процедура с договаряне и състезателен диалог.

Открита процедура

Открита процедура – за всички концесии под европейския праг. Изключение е за концесии за социални и други специфични услуги. При концесии над европейския праг откритата процедура се прилага, ако концедентът е определил подходящи условия за осъществяване на концесията, финансово-икономически елементи и юридическа конструкция и за определянето на концесионер е достатъчно само прилагането на критериите за възлагане, без да се провеждат преговори. Провежда се на един етап, в който икономическият оператор подава едновременно заявление и оферта. Откритата процедура не включва договаряне.

Състезателна процедура с договаряне

Провежда се, когато концедентът е определил техническите, функционалните или качествените изисквания, но е възможно чрез преговори да се оптимизират качеството, финансово-икономическите елементи, сроковете, социални, екологични или иновативни решения, или преимущества за потребителите, както и юридическата конструкция.

Процедурата преминава през следните етапи:

- ✓ икономическият оператор подава заявление и участва в подбор, за да получи покана за подаване на предварителна оферта;
- ✓ кандидатите, получили покана, подават предварителна оферта и участват в договаряне за подобряване на офертите;
- ✓ след покана участвалите в договарянето кандидати подават оферта.

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Състезателен диалог

Провежда се, когато относно строителството и/или услугите, включени в предмета на концесия над европейския праг, е налице потребност, за задоволяването на която са възможни повече от едно решение относно техническите, функционалните или качествените изисквания, финансово-икономическия модел или юридическата конструкция, както и когато са налице възможности за включване на иновации

Процедурата преминава през следните етапи:

- ✓ икономическият оператор подава заявление и предварителна оферта и участва в подбор, за да получи покана за участие в диалога;
- ✓ кандидатите, получили покана, участват в диалог за изясняване на едно или повече решения на потребностите, които трябва да се задоволят с възлагането на концесията;
- ✓ след покана участвалите в диалога кандидати подават оферта.

6.8.5. Обявление

В зависимост от предмета и стойността на концесията обявлението за откриване на процедурата е във формата на:

1. Обявление за концесия - за концесии над европейския праг, с изключение на концесиите за социални и други специфични услуги;
2. Обявление за предварителна информация - за концесии над европейския праг за социални и други специфични услуги;
3. Национално обявление - за концесии под европейския праг.

Документацията за концесията съдържа в зависимост от предмета на концесията и вида на процедурата за определяне на концесионер:

1. описание на предмета и на обекта на концесията;
2. документи, които удостоверяват собствеността и/или индивидуализират обекта на концесията, когато е приложимо;
3. описание на строителството и/или на услугите, включени в предмета на концесията, включително за всяка обособена позиция, когато е приложимо;
4. подробно описание на условията за осъществяване на концесията;
5. минималните изисквания към офертите;

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

6. минималните изисквания, на които трябва да отговарят вариантите на офертите, и начина на тяхното представяне, когато е приложимо;
7. условията за участие;
8. критериите за възлагане, както и методиката за оценка на офертите;
9. описание на организацията на процедурата и планиран срок за нейното приключване;
10. документи, с които преди подписване на концесионния договор се удостоверява отсъствието на основание за изключване;
11. образци на заявление, оферта (предложение и обвързващо предложение) - при открит процедура и при състезателна процедура с договаряне, както и на предварителна оферта - при състезателна процедура с договаряне и при състезателен диалог;
12. проект на концесионен договор;
13. клаузи за преразглеждане, когато е приложимо;
14. дата и час за получаване на заявленията или офертите и дата и час за отваряне на офертите при открит процедура;
15. други изисквания в зависимост от предмета на концесията.

6.8.6. Комисия

Процедурата за определяне на концесионер се организира от концедента и се провежда от назначена от него в срок три работни дни от издаване на решението - комисия за провеждане на процедурата за определяне на концесионер.

Комисията се състои от нечетен брой членове, които са не по-малко от петима, включително председател и заместник-председател. Повече от половината от членовете на комисията трябва да имат професионална компетентност, свързана с дейностите по предмета на концесията, или професионален опит във възлагането на концесии. Поне един от членовете на комисията трябва да е юрист.

Член на комисията не може да е лице:

1. за което е налице конфликт на интереси;
2. което е свързано лице - кандидат или участник в процедурата, а когато кандидатът или участникът е юридическо лице - и с член на неговия управителен или контролен орган. Същото важи и ако е посочен подизпълнител или трето лице.

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-С02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Членовете на комисията са длъжни в тридневен срок от:

1. получаване на заповедта за назначаване на комисията да подадат декларация за отсъствие на конфликт на интереси;
2. узнаване на обстоятелството, че в процедурата участва свързано с тях лице, да подадат искане за освобождаване от комисията.

При установен конфликт на интереси, при подадено искане за освобождаване, както и в други случаи, при които по обективни причини член на комисията не може да изпълнява задълженията си, концедентът назначава нов член на комисията. На членовете на комисията се изплаща възнаграждение при спазване на ограниченията, определени с Кодекса на труда и със Закона за държавния служител, и при спазване на условията и реда на Закона за обществените поръчки.

Решение на комисията

✓ Комисията приема решенията си с мнозинство повече от половината от членовете и.

✓ Решенията на комисията се мотивират. Действията на комисията и приетите решения с мотивите към тях се отразяват в протоколи. Когато член на комисията е против прието решение, той подписва съответния протокол с особено мнение и прилага към него мотивите си.

✓ Когато е предвидено прилагане на протокол на комисията към уведомление до кандидатите или до участниците, същият се предоставя в заверено от член на комисията копие, в което е заличена защитената със закон информация, чувствителната информация, както и информацията, определена като поверителна, и е посочено основанието за заличаването.

✓ Предвиденото с този закон уведомяване на кандидатите или участниците се извършва от комисията по електронен път чрез електронни средства, включително електронна поща.

Правоомощия на Комисията:

1. приема правила за работата си;
2. подготвя и предоставя на определеното от концедента длъжностно лице поисканите разяснения и допълнителна информация за публикуване по партидата на процедурата в Националния концесионен регистър;
3. предлага на концедента отстраняване на незаконосъобразност в обявлението за откриване на процедурата и/или в документацията за концесията;

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

4. извършва действията по допускане на кандидатите или участниците;
5. извършва подбора в състезателната процедура с договаряне и в състезателния диалог;
6. провежда диалога в процедурата състезателен диалог;
7. провежда договарянето в състезателната процедура с договаряне;
8. предлага на концедента да удължи срока за получаване на заявленията, на предварителните оферти или на офертите, когато в срока, определен за получаването им, няма получено заявление, съответно оферта;
9. разглежда, допуска и оценява офертите и извършва класиране на участниците, като предлага класираният на първо място участник да бъде определен за концесионер;
10. изготвя проект на решение за определяне на концесионер или проект на решение за прекратяване на процедурата за определяне на концесионер, наричано по-нататък „решение за прекратяване на процедурата“;
11. извършва и други действия, определени със Закона за концесиите.

6.8.7. Предложения

За участие в процедурата за определяне на концесионер икономическите оператори подават:

1. при открита процедура - заявление и оферта;
2. при състезателна процедура с договаряне - заявление, а след получаване на покана - предварителна оферта и оферта;
3. при състезателен диалог - заявление и предварителна оферта, а след получаване на покана - оферта.

Офертата се състои от предложение и обвързващо предложение, като предложението е подробно разписано въз основа на критериите за концесионното обявление, а Обвързващото предложение съдържа резюме на конкретните предложения по критериите за възлагане.

Ако е предвидено – с документацията – може да има варианти на офертата, като в този случай се прилага обосновки за всеки вариант.

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

6.8.8. Действия на комисията

А. При открита процедура

1. След изтичане на срока за получаване на заявления и оферти, определен с обявлението за откриване на процедурата, комисията в закрито заседание отваря получените в срок заявления и извършва действия по допускане на участниците.
2. Дава се срок за евентуално отстраняване на недостатъци.
3. Взима се решение за допускане/недопускане на участник. Решението за недопускане се обявява при отваряне на офертите, като то не може да се обжалва самостоятелно
4. В открито заседание се отварят офертите. Ако има нередности офертите не се оценяват. Решението за неоценяване се взема писмено, но не подлежи на самостоятелно обжалване.
5. Оценява се според критериите, заложи в документацията.
6. Взема се решение за прекратяване или за класиране.

Б. При открита процедура с договаряне

1. След изтичане на срока за заявления и оферти, на закрито заседание комисията отваря заявленията и извършва действия по допускане (дават се срокове за отстраняване на недостатъци ако се налага). Тук има два момента – ако при обявлението е лимитиран броя на кандидатите, а кандидатите са повече – се извършва и предварителен подбор и оценка на кандидатите като техническа професионална и техническа пригодност. И второ – извършва се класиране на кандидатите по критериите професионална и техническа пригодност.
2. Взима се решение за допускане/недопускане на участници, утвърждава се класирането и се отправя покана за изпращане на оферти, като сокът не може да е по къс от 22 календарни дни, а сроковете за договаряне с всеки кандидат са еднакви. Това решение е обжалваемо в 10-дневен срок от некласираните участници.
3. Офертите се отварят след изтичане срока за тяхното подаване. Към отваряне на офертите не се пристъпва, ако има обжалване и няма влязло в сила определение по жалбата.

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

4. Ако някоя от офертите не отговаря на изискванията – участника се отстранява с решение. Решението подлежи на обжалване в 10-дневен срок.

5. Комисията провежда договарянето по графика, определен с поканата за подаване на предварителни оферти като кандидатите имат право да предлагат подобряване на предложенията си, но комисията е длъжна да уведомява кандидатите относно предложенията на останалите кандидати и за последващите промени в резултат от договарянето, ако има такива. При уведомяването, комисията не разкрива кое предложение на кой кандидат е. Промени в предмета на концесията, минималните изисквания към офертата и критериите за възлагане са недопустими. След всяко уведомяване за промени в предложенията комисията може да провежда нов кръг преговори. Когато определи последния кръг преговори, комисията уведомява всички кандидати.

6. След приключване на договарянето комисията оценява окончателно според критериите, заложи в документацията.

7. Взема се решение за прекратяване или за класиране.

В. При провеждане на състезателен диалог

1. След изтичане на срока за получаване на заявления и предварителни оферти, определен с обявлението за откриване на процедурата, комисията отваря заявленията и извършва действията по допускане. Ако е предвидено извършват и действия по подбор за оценяване на офертите. Взима се решение по допускане и подбор. Участниците се уведомяват, а некласираните имат право да обжалват решението в 10 дневен срок.

2. Комисията в закрито заседание отваря предварителните оферти на допуснатите кандидати и разглежда съдържащите се в тях предложения. Допустимо е искане за допълнителни разяснения.

3. Провежда се диалог с кандидатите Въз основа на предложенията, а когато са предоставени - и на разясненията и допълненията, комисията провежда диалог с допуснатите кандидати, като се обсъждат възможните решения за задоволяване на потребностите, посочени в документацията за концесията, относно техническите и функционалните изисквания, финансово-икономическите изисквания и/или правните изисквания, включително относно юридическите конструкции и проекта на концесионен договор.

4. След приключване на всеки етап от диалога комисията уведомява всички кандидати за предложенията на останалите участници, без да разкрива кое предложение

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

на кой участник е и информацията, определена като поверителна. Този етап завършва с протокол.

5. Комисията изготвя проект на решение за допълване на документацията за концесията. Допълнената документация за концесията включва:

- ✓ описание на предмета и на обекта на концесията в съответствие с резултатите от проведения диалог;
- ✓ изискванията относно методиката за оценка на офертите;
- ✓ образец на оферта (предложение и обвързващо предложение).

6. Издава се решение за допълване на документацията за концесията и уведомява кандидатите за решението. Решението подлежи на обжалване в 10-дневен срок от уведомяването.

7. След допълване на документацията за концесията комисията изготвя покана до всички допуснати кандидати за подаване на оферти, която съдържа срок за получаване на оферти и дата и час за отваряне на получените оферти.

8. Оценката и класирането са като предходните процедури.

6.8.9. Мониторинг, управление и контрол на общинските концесии

Общинските съвети и кметовете на общини разполагат с правомощия по отношение мониторинга, управлението и контрола на общинските концесии.

В Закона за концесиите (ЗК) е предвидено при изпълнение на концесионния договор да се осъществява мониторинг и контрол на изпълнението на задълженията на страните, както и одит на концесионера. С приемането на Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите (НМУКК), на подзаконово ниво бяха уредени правилата за изпълнението на тези дейности.

Понятието „мониторинг“ се определя в чл. 2, ал. 1 НМУКК като „процес на наблюдение, анализ и оценка“. Мониторингът е разграничен в два вида: мониторинг на прилагане на изискванията за възлагане на концесии при условията и по реда на ЗК (осъществяван от специализираната администрация на Министерския съвет (АМС) и мониторинг на изпълнение на концесионните договори. Първият вид касае констатиране на наличието на системни проблеми при прилагане на изискванията за възлагане на концесии по ЗК, както и при възлагането на концесии, свързани с недопустимо изменение на концесионен договор.

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-С02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Вторият вид мониторинг обхваща действащите концесионни договори. В обхвата на мониторинга, съгласно НМУКК, попадат всички концесионни договори (извън договорите за добив на подземни богатства), ведно с тези, сключени при действието на всички отменени закони, уреждащи предоставянето на концесии в миналото. Този мониторинг се извършва от концедента по концесионния договор, когато договорът е сключен по реда на действащия ЗК, а в останалите случаи – от министъра, съответно от кмета на общината, който представлява концедента по концесионния договор.

Процесът на управление на концесиите включва редица дейности, подробно изброени в чл.3, ал.1 НМУКК. Управлението на концесиите се извършва от министрите и от кметовете на общини. Минималното съдържание на вътрешните правила за управление на концесиите е подробно посочено в чл.8, ал.2 НМУКК. Тези правила обхващат: подготовката на процедурите за възлагане на концесии и всеки етап от тях; действията по сключване на концесионните договори и по решаване на спорове; реда за извършване на мониторинга и контрола по изпълнението на задълженията на страните по концесионните договори и на условията за осъществяване на концесиите; реда за извършване на одита на концесионерите и за отчитане изпълнението на концесионните договори. Когато концедент управлява до 3 концесии, организацията и редът на действията, вместо с вътрешни правила за управление на концесиите, могат да се определят с отделна заповед за всеки проект за концесия, съответно за всяка концесия.

При възлагането и изпълнението на концесиите се извършва предварителен, текущ и последващ контрол. Специализираната дирекция от АМС извършва предварителен контрол за спазване на изискванията за възлагане на концесии по ЗК, а кметовете на общини извършват текущ контрол на концесионните договори, сключени от тях в качеството им на концедент или на представляващ концедента.

Последващият контрол е поверен в една своя част на Агенцията за публичните предприятия и контрол (АППК), която извършва независим външен последващ контрол по изпълнението на определени концесионни договори. Сметната палата и органите на Агенцията за държавна финансова инспекция извършват последващ външен контрол по изпълнение на ЗК.

Комисията за защита на конкуренцията упражнява контрол за законосъобразност на решенията и на действията и бездействията на концедентите в процедурите за определяне на концесионер при подадени жалби по реда на глава шеста ЗК.

НМУКК урежда единствено реда за последващ контрол, осъществяван от АППК.

Одитът на концесионера трябва да се разграничава от изискването за задължителен финансов одит на годишния финансов отчет на концесионера от регистриран одитор по Закона за независимия финансов одит. Под „одит на

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

концесионера“ най-общо се разбират действия на концедента, свързани с проверка за наличието на основания за изключване по чл.60, ал.2 ЗК при сключването и изпълнението на концесионния договор, както и за настъпването на обстоятелство по чл.146, ал.1, т.2 ЗК, обуславящо прекратяването на концесионния договор.

Първата хипотеза по чл.146, ал.1, т.2 ЗК, е уредена в чл.19, ал.2, т.3, б. „а“ НМУКК. Такова обстоятелство настъпва, когато концесионерът не е уведомил концедента за настъпило основание за изключване или уведомлението не е подадено в срока по чл.130, ал.2 ЗК.

При втората хипотеза в уведомлението за настъпило основание за изключване концесионерът не е посочил мерки за отстраняване на последиците и за ефективното предотвратяване на бъдещи случаи на неправомерни прояви или не е посочил начален и краен срок за изпълнение на посочените от него мерки.

Третата хипотеза - концесионерът не е предприел в срок изпълнение, не изпълнява или не е изпълнил в срок мерките, посочени в уведомлението.

Последната хипотеза обхваща случаите по чл. 130, ал. 4 и 5 ЗК, когато концесионерът не е прекратил договор за подизпълнение, съответно е продължил да използва ресурсите на трето лице, които се използват за осъществяване на концесията. Съгласно чл.130, ал.4 ЗК концесионерът е длъжен, когато основание за изключване е настъпило за подизпълнител, да прекрати договора за подизпълнение. В този случай в уведомлението концесионерът посочва срока, в който ще прекрати договора за подизпълнение, и начина, по който ще продължи изпълнението на дейностите по прекратения договор – от концесионера или чрез възлагане на нов подизпълнител. По подобен начин е уредена материята и по отношение настъпването на основание за изключване за третите лица в чл.130, ал.5 ЗК.

Концесионерът може да не посочи ново трето лице, ако с уведомлението си до концедента представи доказателства, че отговаря на изискванията за професионални или технически способности и/или за финансово и икономическо състояние.

Дейностите по мониторинг и контрол по изпълнението на концесионния договор подпомагат извършването на одита на концесионера, тъй като данни за настъпване на основание за изключване или обстоятелство по чл.146, ал.1, т.2 ЗК могат да се получат и по този начин. Съгласно чл.20 НМУКК редът за извършване на одита на концесионера се определя с концесионния договор, а когато този ред не е определен с концесионния договор, концедентът го определя с вътрешните правила за управление на концесиите или със заповедта по чл.8, ал.3 НМУКК. Практически би могло да се използва и междинен подход – в концесионния договор да се посочат част от тези правила, а другите да се определят от концедента.

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

При предварителния контрол от специализираната дирекция от АМС, освен становищата по въпросите, посочени в чл.9, ал.1 НМУКК, изразявани преди издаването на решение за откриване на процедура за определяне на концесионер, специализираната дирекция изразява становища и преди издаването на решение за отправяне или приемане на предложение за изменение на концесионен договор, възложен по реда на ЗК, както и на заварен концесионен договор, за чието изменение се прилага ЗК, относно наличието на основание за изменение на договора. Предварителен контрол за законосъобразното провеждане на процедура за определяне на концесионер по ЗК може да се извърши и чрез изпращане на наблюдател, който да присъства на заседанията на комисията за провеждане на процедурата

Изпращането се осъществява по искане на концесионера до специализираната дирекция от АМС, като редът за изпращане, правомощията и задълженията на наблюдателя са уредени в чл.12-15 НМУКК.

За целите на извършване на предварителния контрол по чл. 9, ал. 1, т. 1 НМУКК концедентите изпращат до специализираната дирекция от АМС проектите на решения за откриване на процедура за определяне на концесионер, на обявлението за откриване на процедурата и на документацията за концесията, както и обосновката на концесията, като редът за изпращане е подробно описан в чл. 10 НМУКК. До становищата се осигурява публичен достъп и те се публикуват по партидата на процедурата за определяне на концесионер в Националния концесионен регистър, а тяхното съдържание и начин за получаването им от концесионера са регламентирани в чл. 11 НМУКК.

За извършване на предварителния контрол, който се осъществява преди издаването на решение за отправяне или приемане на предложение за изменение на концесионен договор, министърът или кметът на община изпраща на специализираната дирекция от АМС проекта на решение за отправяне или приемане на предложение за изменение на концесионен договор преди одобряването му от общинския съвет.

www.eufunds.bg

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-S02, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.